

Buffà davent la speranza

Ils pretschs da laina restan pli probabel modests pervia dal stemprà

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

■ **Il gaud grischun para dad avair tegni pitg al stemprà da l'entschatta da l'onn. A sentir las consequenzas da «Burglind» vegn el probabel tuttina. Enfin in milliun meters cubic laina, in tschintgavel da la produziun annuala da laina en Svizra, ha il stemprà bità per terra. La situaziun na fructifitgescha strusch ils pretschs da laina.**

Atgnamain ha la branscha da gaud grischuna e svizra sperà in pau sin in resvegli en il martgà da laina, respectiv sin il pretsch dal product indigen. Era per la laina derivanta dal gaud grischun. La speranza sin in augment è sa nutrìda davart da las adattaziuns da la valuta che ha laschà ulivar in pau la differenza tranter franc ed euro. La speranza n'è dentant betg sa verifitgada, sco quai che la gestiunaria da la Selva, l'Associaziun dals proprietaris da gaud dal Grischun, *Nina Gansner*, ha explitgà. Ella ha ditg che la branscha haja bain adattà ensi las recumandaziuns da pretsch. Il martgà da laina na saja dentant betg suandà las recumandaziuns ed i na saja, almain enfin uss, betg reussì da recaltgar dapli per la laina. E quai na vegn probabel era betg a sa midar, almain betg a curta vista. Gansner ha fatg attent als donns ch'il stemprà «Burglind» ha chaschunà en ils gauds da la Bassa. Actualmain exista in valitaziun da circa in milliun meters cubic lenna bittada per terra dals fermes vents l'entschatta da l'onn nov. Circa la tschintgavla part da l'entira racolta da

laina da la Svizra entaifer in onn. Dentant betg da paregliar cun il donn chaschunà dal stemprà «Lothar» l'onn 1999 cun betg main che 13 milliuns meters cubic laina crudada. La gestiunaria da la Selva ha menziunà la qualitad manglusa dad ina gronda part da la laina crudada en consequenza dal stemprà. En general hajan donns da stemprads adina in effect

negativ sin il pretsch da laina, ha Gansner fatg attent.

Grev da giuditgar

Il gaud grischun para dad avair tegni pitg detg bain al stemprà. Indicaziuns concretas n'ha l'uffizi da gaud e privels da la natira betg pudì far. Sco quai ch'il substitut dal selvicultur forestal chantu-

nal, *Urban Maissen*, ha explitgà sin dumonda saja l'uffizi da preschent londervi da rimnar las datas da l'entir chantun. Rimnar datas e cifras concretas davart la laina crudada n'è actualmain betg uschè simpel, sco il chau dal revier forestal da la vischnanca Ilanz/Glion, *Josef Dietrich*, ha explitgà. Entiras surfatschas da gauds n'èn betg crudadas per terra, almain betg

en ses revier, ha dà d'entellir Dietrich. Donns singulars sajan en scadin cas avant maun. Per giuditgar il quantum pli exact da la laina crudada stuessian ils collavurants dals reviers sa render en il gaud e quai na saja momentan betg simpel pervia da la naiv. Valitaziuns sin distanza, per exempel da la spunda visavi, n'èn tenor il selvicultur da la vischnanca Ilanz/Glion betg adina fitg relevantas. Influenza sin il quantum dal tagli da laina en il chantun Grischun na vegn il stemprà strusch ad avair. Ils pigns crudads per terra vegnan allontanads a partir da la primavaira proxima. Gansner ha fatg attent che la racolta da laina en il Grischun na saja betg sa reducida fitg ils onns passads. Malgrà ils modests pretschs dal martgà. La gestiunaria da la Selva attribuescha quel fatg a las grondas surfatschas grischunas da gaud da protecziun che stoppian vegnir cultivadas e mantegnidas.

Concurrer cun pretschs da l'exteriur

L'unìun tetgala da l'economia da gaud en Svizra valitescha positiv la dumonda actuala per laina. Ella na vesa momentan betg surcapacitads sin il martgà. La laina grischuna e svizra sto dentant concurrer cun la laina da l'ulteriura Europa. Il martgà da laina è liber e l'economia indigena da l'ain ha in buntant pli auts pretschs da produziun visavi l'exteriur. Uschia va blera laina grischuna sin viadi en las resgias austriacas u talianas per turnar sco aissas u ulteriura laina da diever enavos en Svizra.

Il stemprà da l'entschatta da l'onn ha bain donnegià il gaud grischun, dentant betg entiras surfatschas sco en la Bassa.

KEYSTONE